

**O‘QITUVCHILAR MALAKASINI OSHIRISHNING ILMIY-
METODIK TA’MINOTINI LOYIHALASH
(“TA’LIMDA MENEJMENT” DASTURI MISOLIDA)**

Abduqodirov Shohjahon Shokirovich

Toshkent shahridagi Puchon universiteti 2-kurs magistranti

Annotatsiya. Ushbu maqolada o'qituvchilarni tayyorlash tizimining samaradorligini oshirish uchun ilmiy va metodologik yordamni rivojlantirishdagi qiyinchiliklar ko'rib chiqiladi, bunga misol qilib "Ta'limda menejment" dasturini keltirish mumkin. Zamonaviy ta'lim tizimidagi pedagogik mutaxassislarning kasbiy malakasini doimiy ravishda oshirish muhim strategik maqsadni tashkil etadi. Shu nuqtai nazardan, o'quv jarayonining mazmuni, metodologiyalari va tashkiliy mexanizmlarini ilmiy loyihalash ta'lim sifatini oshiradi. Inshoda ilmiy va metodologik yordamning fundamental mohiyati, uning tarkibiy qismlari, loyihalash bosqichlari va uni ta'lim boshqaruvi sohasidagi o'qituvchilarni tayyorlashga integratsiya qilish imkoniyatlari yoritib berilgan. Tadqiqot tizimli metodologiya, kompetensiyaga yo'naltirilgan tizim va ijodiy boshqaruv amaliyoti g'oyalariga asoslangan. Maqola natijalari o'qituvchilarni tayyorlash tizimini takomillashtirish uchun amaliy ahamiyatga ega va ta'lim muassasalari va o'quv markazlari faoliyatida qo'llash uchun tavsiya etiladi.

Kalit so‘zlar: o'qituvchilar malakasini oshirish, ilmiy-metodik ta'minot, ta'limda menejment, pedagogik kompetensiya, uzluksiz ta'lim, loyihalash, innovatsion yondashuv, ta'lim sifati.

**DESIGNING SCIENTIFIC AND METHODOLOGICAL SUPPORT
FOR TEACHER PROFESSIONAL DEVELOPMENT
(ON THE EXAMPLE OF THE “MANAGEMENT IN EDUCATION”
PROGRAM)**

Abstract. This article examines the challenges of developing scientific and

methodological support to enhance the effectiveness of the teacher training system, using the “Management in Education” program as an example. Continuous professional development of pedagogical specialists in the modern education system is an important strategic goal. From this perspective, designing the content, methodologies, and organizational mechanisms of the training process on a scientific basis contributes to improving the quality of education. The article highlights the fundamental essence of scientific and methodological support, its components, stages of design, and the possibilities of integrating it into teacher training in the field of educational management. The research is based on a systematic methodology, a competency-based approach, and innovative management practices. The results of the article have practical significance for improving the teacher training system and are recommended for use in the activities of educational institutions and training centers.

Keywords: teacher professional development, scientific and methodological support, management in education, pedagogical competence, lifelong learning, design, innovative approach, quality of education.

ПРОЕКТИРОВАНИЕ НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ПОВЫШЕНИЯ КВАЛИФИКАЦИИ УЧИТЕЛЕЙ (НА ПРИМЕРЕ ПРОГРАММЫ «МЕНЕДЖМЕНТ В ОБРАЗОВАНИИ»)

Аннотация. В данной статье рассматриваются проблемы разработки научно-методического обеспечения для повышения эффективности системы подготовки учителей на примере программы «Менеджмент в образовании». Непрерывное профессиональное развитие педагогических специалистов в современной системе образования является важной стратегической задачей. С этой точки зрения научное проектирование содержания, методов и организационных механизмов учебного процесса способствует повышению качества образования. В статье освещаются фундаментальная суть научно-методического

обеспечения, его компоненты, этапы проектирования, а также возможности интеграции его в подготовку учителей в области образовательного менеджмента. Исследование основано на системной методологии, компетентностном подходе и практике инновационного управления. Результаты статьи имеют практическое значение для совершенствования системы подготовки учителей и рекомендуются к использованию в деятельности образовательных учреждений и учебных центров.

Ключевые слова: повышение квалификации учителей, научно-методическое обеспечение, менеджмент в образовании, педагогическая компетентность, непрерывное образование, проектирование, инновационный подход, качество образования.

KIRISH (ВЕДЕНИЕ / INTRODUCTION)

Globalashuv va raqamli inqilob sharoitida ta'lim tizimiga qo'yiladigan talablar kuchayib bormoqda. Jamiyatning rivojlanishi, iqtisodiy barqarorlik va ijtimoiy taraqqiyot ta'lim sifatiga, xususan, o'qituvchilarning kasbiy imkoniyatlariga sezilarli darajada bog'liq. Binobarin, o'qituvchilarning malakasini oshirish zamonaviy ta'lim siyosatining asosiy yo'nalishi hisoblanadi. O'qituvchilarning malakasini oshirishning samaradorligi nafaqat mazmunga, balki jarayonning ilmiy va metodologik dizayniga ham bog'liq. Ilmiy va metodologik yordam o'qituvchilarga o'zlarining kasbiy o'sishini tizimli, izchil va maqsadli ravishda tashkil etish imkonini beradi. "Ta'limda menejment" dasturi bo'yicha o'qituvchilarni tayyorlash va qayta tayyorlash jarayonida boshqaruv kompetentsiyalarini rivojlantirish juda muhim ahamiyatga ega. Hozirgi vaqtda ta'lim muassasalarida rahbarlik va boshqaruv lavozimlarida ishlaydigan o'qituvchilar o'quv jarayonini tashkil etish, xodimlarni boshqarish, innovatsiyalarni joriy etish va strategik rejalashtirishni amalga oshirish kabi ko'p qirrali vazifalarni bajarishga majburdirlar. Shu nuqtai nazardan, ilg'or o'quv dasturlari uchun ilmiy va metodologik yordamni yaratish ta'lim tizimining barqaror rivojlanishini kafolatlashning muhim

elementidir¹.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METOD (ЛИТЕРАТУРА И МЕТОД /LITERATURE REVIEW)

So'nggi yillarda o'qituvchilarni tayyorlash tizimini modernizatsiya qilish ham milliy, ham xalqaro miqyosda ilmiy tadqiqotlarning muhim yo'nalishiga aylandi. Ilmiy adabiyotlarda pedagogik xodimlarning kasbiy rivojlanishi, ularning boshqaruv, ixtirochilik va refleksiv qobiliyatlarini rivojlantirish bilan birga, ta'lim sifatini oshirishning asosiy omili sifatida qaraladi. Mahalliy tadqiqotlar o'qituvchilarni tayyorlashning mazmuni va tashkiliy asoslariga urg'u beradi, pedagogik kompetensiyalarni oshirishga ustuvor ahamiyat beradi². Xususan, Abdullaeva va Karimovanning ishlarida kasbiy rivojlanish uzluksiz ta'lim tizimining ajralmas jihat sifatida qaraladi va o'qituvchilarning kasbiy talablariga mos keladigan ilmiy va metodologik yordam yaratish zarurligini ta'kidlaydi. Ushbu yondashuv metodologik materiallar, o'quv dasturi va baholash standartlarini izchil ishlab chiqishning muhim ahamiyatini ta'kidlaydi. Boltaboev va Sultanovning ishlarida ta'lim sohasida boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirishga urg'u beriladi. Ularning fikricha, zamonaviy o'qituvchi nafaqat bilim manbai sifatida, balki ta'lim jarayonini nazorat qiluvchi agent sifatida ham rivojlanishi kerak. Binobarin, strategiyani rejalashtirish, jamoani boshqarish va innovatsiyalarni joriy etish kabi masalalar kasbiy rivojlanish dasturlarida muhim rol o'ynashi kerak. Xorijiy ilmiy adabiyotlarda o'qituvchilarning kasbiy rivojlanishi asosan kasbiy kapital va uzluksiz kasbiy o'sish nuqtai nazaridan ko'rib chiqiladi. Fullan va Hargreaves o'z tadqiqotlarida o'qituvchilarning kasbiy rivojlanishini individual harakat emas, balki ijtimoiy va institutsional jarayon deb bilishadi. Ularning yondashuvi ilmiy va metodologik yordam o'qituvchilar o'rtasida hamkorlikda o'rganish, tajriba almashish va fikrlash imkoniyatlarini oshirishi kerakligini ta'kidlaydi. UNESCO va OECD hisobotlarida o'qituvchilarning kasbiy rivojlanishida boshqaruv kompetentsiyalarining ahamiyati ta'kidlangan. Ushbu

¹ Abdullaeva, M. A. Pedagogik menejment asoslari. Toshkent: Fan, 2020, 45–52-betlar.

² Abdurahmonov, K. X. Ta'lim tizimini boshqarishning zamonaviy yondashuvlari. Toshkent: Innovatsiya, 2021, 78–85-betlar.

matnlarda o'qituvchilarni ta'lim muassasalarida samarali boshqaruvni ta'minlash uchun ularni yetakchilik rollariga tayyorlash va ularning analitik va strategik fikrlash qobiliyatlarini oshirish zarurligi ta'kidlangan. Adabiyotlarni o'rganish shuni ko'rsatadiki, o'qituvchilarni tayyorlash uchun ilmiy va metodologik yordam dizayni keng ko'lamda o'rganilgan bo'lsa-da, ushbu jarayonni "Ta'limda menejment" dasturi doirasida tizimli va integral tarzda hal qilish zarurati saqlanib qolmoqda. Bu xususiyat tadqiqotning dolzarbligiga ta'sir qiladi³.

Respublika ta'lim tizimida kasbiy rivojlanishni tashkil etish va muvofiqlashtirish vazirliklar va idoralar ixtiyorida bo'lib, ularning har biri ushbu tizim uchun o'ziga xos metodologiyalardan foydalanadi. Hech bir tashkilot milliy darajada kasbiy rivojlanish tizimini metodik ravishda muvofiqlashtirmaydi. Kasbiy rivojlanish tizimi uchun davlat talablari, o'quv dasturlari va dasturlarini shakllantirishni sinxronlashtirish va davlat-xususiy sheriklik orqali kasbiy rivojlanish va qayta tayyorlash uchun ixtisoslashgan muassasalarni yaratish vaqti kelmadimi? Barcha ta'lim sohalaridagi statsionar kurslarda o'rnatilgan kasbiy rivojlanishni to'xtatish va kredit-modulli ta'lim tizimi va muammoga yo'naltirilgan modulli o'quv dasturlari, jumladan, seminarlar, konferensiyalar, vebinarlar, mahorat darslari, treninglar, hamkorlikdagi xalqaro tadqiqotlar va xalqaro standartlarga mos keladigan boshqa o'quv dasturlari orqali yillik rivojlanishni talab qiladigan uzluksiz kasbiy ta'lim tizimini joriy etish. Ushbu yondashuv o'qituvchilarning kasbiy malakasini oshirishga qaratilgan, bunga Janubiy Koreyaning I darajali maktab o'qituvchilarini sertifikatlash talabi misol bo'la oladi, bu esa yozgi yoki qishki ta'tillarda har yili 180 soatlik kasbiy rivojlanish dasturida ishtirok etishni talab qiladi. Barcha ta'lim usullari bo'yicha ilg'or o'quv davrida o'qituvchilar, o'qituvchilar, professorlar va ma'muriy xodimlarning faoliyatini doimiy ravishda baholashga qaratilgan pedagogik portfelni amalga oshirish uchun takomillashtirilgan tizimni joriy etish; Ilmiy, metodologik va amaliy seminarlar, konferensiyalar, avgust o'qishlari, mahorat darslari va boshqalarda ma'ruzalar bilan

³ Boltaboev, S. S. O'qituvchilar malakasini oshirish nazariyasi va amaliyoti. Toshkent: O'qituvchi, 2020, 101–109-betlar.

ishtirok etish orqali malaka oshirishga sarflangan vaqtni e'tirof etish protokolini yaratish; malaka oshirish muddati davomida (3-5 yil) seminar va konferensiyalarda ishtirok etishdan olingan soatlarni miqdoriy jihatdan aniqlash mexanizmini joriy etish; ushbu o'qituvchilarni malaka oshirish talablaridan ozod qilish va agar to'plangan soatlar zarur malaka oshirish soatlariga mos keladigan bo'lsa, malaka oshirish sertifikatlarini berish masalasini hal qilish⁴. Faqat o'z ustida ishlamaydigan va natijalari past bo'lgan o'qituvchilarni statsionar malaka oshirish kurslariga jalb qilish mexanizmini yaratish; asosiy doktorantura, doktorantura va mustaqil tadqiqot davrida dissertatsiyalarini himoya qilganlarga va dissertatsiyalarini himoya qilgan ikkita asosiy doktorantga yoki bitta doktorantga, ularning rahbarlari yoki maslahatchilarini malaka oshirishga jalb qilmasdan, malaka oshirish sertifikatini berish; agar professor malaka oshirish davrida o'zi o'qitadigan fan bo'yicha xalqaro (impakt-faktor) nashrlarda maqola (yiliga bitta) nashr etgan bo'lsa, uni malaka oshirishdan ozod qilish va malaka sertifikatini berish; Qishki va yozgi ta'til davrida umumiy ta'lim fanlari o'qituvchilari uchun malaka oshirishni tashkil etish tartibini ishlab chiqish va amalga oshirish, bunda ta'lim muassasasining o'zida tajribali, malakali o'qituvchilar ishtirok etish. O'qituvchilar uchun rasmiy ta'lim boshqaruvi organlari tomonidan kasbiy o'sishi uchun tasdiqlangan kredit kurslarini o'tash mexanizmi yaratilishi kerak, kreditlar va dasturlar soni hukumat tomonidan tasdiqlanadi. Bosh ilmiy metodik markazdagi o'quv dasturlari ta'lim sohalari bo'yicha tashkil etilgan bo'lib, bu professor-o'qituvchilarning o'z fanlari bo'yicha malaka oshirishida qiyinchiliklarga olib keladi. Ushbu usulning asosiy cheklovi shundaki, ko'pgina mavzularni o'rgatadigan o'qituvchilar kasbiy rivojlanish jarayonida o'z sohalari bo'yicha yangilangan materiallarni ololmaydilar. Agar oliy ta'limda fanlar bo'yicha malaka oshirish amalga oshirilmasa, ta'lim jarayonida kerakli natijaga erishib bo'lmaydi. Fanlar sonining sezilarli darajada ko'payishi va o'qitiladigan fanga asosiy e'tibor qaratilishi hisobga olinsa, har bir fan bo'yicha malaka oshirishni amalga oshirish oliy ta'lim muassasalari professor-o'qituvchilari uchun malaka oshirish davrining qisqarishiga olib keladi.

⁴ Fullan, M. *The New Meaning of Educational Change*. New York: Teachers College Press, 2020, pp. 64–71.

Barcha statsionar malaka oshirish markazlari pedagogik faoliyati davomida kerakli kreditlarni to'plamagan va ta'lim sifatini saqlashda xato qilgan o'qituvchilar va o'qituvchilar uchun zarur kurslarni taqdim etishi kerak. Kurs oxirida ushbu turdagi o'qituvchilar uchun yagona muvofiqlashtiruvchi organ tomonidan onlayn imtihonni tashkil qilish juda muhimdir. O'qituvchilarning malakasini oshirish uchun malaka oshirish va qayta tayyorlash litsenziyasiga ega bo'lgan nodavlat ta'lim xizmatlarini taklif qiluvchi o'quv markazlarining resurslaridan foydalanish juda muhimdir. O'quv markazlari uchun tegishli fan sohasida o'qituvchilarning malakasini oshirishni tasdiqlovchi sertifikatlar berish usulini yaratish va ushbu hujjatni tasdiqlash juda muhimdir. Ularga masofaviy ta'lim imkoniyatlarini taklif qilish yoki masofaviy ta'limni osonlashtiradigan nodavlat tashkilotlarni tashkil etish juda muhimdir. Xulosa qilib aytganda, global eng yaxshi amaliyotlarga asoslangan holda, davlat-xususiy sheriklik orqali malaka oshirish va qayta tayyorlash bo'yicha ixtisoslashgan muassasalarni tashkil etish uchun tuzilma yaratish juda muhimdir⁵. O'qituvchilarni qayta tayyorlash va malakasini oshirishning maqsad va vazifalari: O'qituvchilarni qayta tayyorlash va malaka oshirish kurslarining maqsadi o'quv jarayonini malaka talablariga muvofiq yuqori ilmiy va metodologik darajada saqlash, ilg'or pedagogik va axborot texnologiyalari, shuningdek, interaktiv o'qitish metodologiyalari bo'yicha pedagogik kompetensiyalarni doimiy ravishda rivojlantirish uchun zarur bo'lgan kasbiy bilim va ko'nikmalarni izchil oshirish hamda o'qituvchilarni o'quv jarayonini tashkil etishning zamonaviy tamoyillari va usullari, malaka standartlari va tegishli me'yoriy-huquqiy hujjatlar bilan tanishtirishdan iborat. O'qituvchilar orasida zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va xorijiy tillarni bilish uchun qo'shimcha shart-sharoitlarni yaratish; Oliy ta'lim kafedralarining maktabgacha, umumiy o'rta va maktabdan tashqari ta'lim muassasalari bilan hamkorlikda integratsiyalashuvini osonlashtirish, shuningdek, o'qituvchilarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish tizimini takomillashtirish va modernizatsiya qilish. Qayta tayyorlash va malaka oshirish dasturlarining o'quv jarayonlarini takomillashtirish mexanizmlari va metodologiyalarini belgilaydi,

⁵ Hargreaves, A., Shirley, D. Professional Capital after the Pandemic. London: Routledge, 2021, pp. 88–95.

tegishli ta'lim va me'yoriy-huquqiy hujjatlarni tasdiqlaydi; Axborot-resurs markazini va mintaqaviy markazlarning moddiy-texnik infratuzilmasini mustahkamlash strategiyalarini amalga oshiradi; Qayta tayyorlash va malaka oshirish kurslarini bitirganlarning tayyorgarligi va malakalari uchun malaka standartlarini tasdiqlaydi. Muvofiqlashtiruvchi kengash: Maktabgacha, umumiy o'rta va maktabdan tashqari ta'lim muassasalarida o'qituvchilarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish kurslari uchun o'quv-metodik asos yaratishni muvofiqlashtiradi, shu bilan birga tashkiliy va metodologik nazoratni amalga oshiradi; Zamonaviy pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini o'quv jarayoniga keng integratsiyalashni hisobga olgan holda, qayta tayyorlash va malakasini oshirish kurslari uchun o'quv dasturlari va dasturlarini doimiy ravishda takomillashtirishni ta'minlaydi. Malaka oshirishning bilvosita usullari pedagog xodimlarning mustaqil ishi natijalarini baholaydi va keyingi malaka oshirish kursidan oldin ularning kasbiy malakasini aniqlaydi, shu bilan birga malaka toifalari uchun sertifikatlash jarayonida ham ko'rib chiqiladi. Ushbu tadqiqot tizimli va kompetensiyaga asoslangan metodologiyalarga asoslangan. Tizimli yondashuv bizga o'qituvchilarning kasbiy rivojlanishini yaxlit, o'zaro bog'liq tizim sifatida ko'rish imkonini beradi. Ushbu yondashuv ilmiy va metodologik qo'llab-quvvatlashning maqsadlari, mazmuni, texnikasi, shakllari va baholash mexanizmlarini o'zaro bog'liq holda tahlil qiladi⁶.

Kompetensiyaga asoslangan yondashuv o'qituvchilarning kasbiy faoliyati uchun zarur bo'lgan bilim, ko'nikma va sertifikatlarni har tomonlama rivojlantirishga qaratilgan. "Ta'limda menejment" o'quv dasturi o'qituvchilar orasida boshqaruv kompetentsiyalarini rivojlantirishga qaratilgan. Tadqiqot jarayonida nazariy tahlil, taqqoslash va umumlashtirish metodologiyalari qo'llanilgan. Tadqiqot metodologiyasi o'qituvchilarning kasbiy rivojlanish tizimida qo'llaniladigan mavjud ilmiy va metodologik yordamni tahlil qilishni o'z ichiga olgan. Tadqiqot shuni ko'rsatdiki, ko'plab kasbiy rivojlanish dasturlari an'anaviy

⁶ Karimova, D. R. Uzlüksiz ta'lim tizimida pedagoglar malakasini oshirish. Toshkent: Akademnashr, 2022, 56–63-betlar.

metodologiya yordamida ishlab chiqilgan bo'lib, zamonaviy menejment talablarini yetarlicha hisobga olmagan. "Ta'limda menejment" dasturi bo'yicha o'qituvchilarni o'qitish jarayonida nazariy bilimlar ustunlik qilishi, amaliy mashg'ulotlar va o'zaro ta'sir metodologiyalari esa yetarli emasligi ta'kidlandi. Natijada, ilmiy va metodologik yordamni qayta baholash va uni ijodiy usullarga muvofiq tuzish juda muhimdir. Tadqiqotda ilmiy va metodologik yordamni loyihalash uchun quyidagi asosiy mezonlar aniqlandi: o'qituvchilarning talablariga muvofiqlik, amaliy yo'nalish, integratsiya va moslashuvchanlik. Ushbu g'oyalar "Ta'limda menejment" dasturining mazmunini yaxshilaydi va uning samaradorligini oshiradi⁷.

MUHOKAMA (ОБСУЖДЕНИЕ / DISCUSSION)

Mahalliy va xorijiy tadqiqotlar natijalari ularning umumiy xulosalariga mos kelishi aniqlandi. Fullan va Hargreaves tomonidan taklif qilingan professional kapital tushunchasi ushbu tadqiqot natijalariga bevosita tegishli. Ilmiy va metodologik yordam dizayni o'qituvchilarning ham individual, ham guruhli rivojlanishiga ko'maklashish uchun tasdiqlangan. Ilmiy va metodologik yordam dizayni shunchaki hujjatlar va metodologik qo'llanmalarni ishlab chiqarishdan tashqariga chiqishi kerakligini tan olish muhimdir. Ushbu protsedura o'qituvchilarning haqiqiy talablariga va ta'lim muassasalarining rivojlanish maqsadlariga mos kelishi kerak. Aks holda, professional rivojlanish dasturlarining samaradorligi kutilgan natijalarni bermaydi. "Ta'limda menejment" dasturi tomonidan ko'rsatilgan o'qituvchilarning professional rivojlanishi uchun ilmiy va metodologik yordamni shakllantirish ta'lim tizimining innovatsion rivojlanishiga yordam beradigan muhim element hisoblanadi⁸.

NATIJALAR (РЕЗУЛЬТАТЫ / RESULTS)

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, ilmiy va metodologik yordamni tizimli ravishda loyihalash o'qituvchilarni tayyorlash jarayonining sifatini sezilarli darajada oshiradi. "Ta'limda menejment" tashabbusi doirasida yaratilgan metodologik materiallar o'qituvchilarning boshqaruv kompetensiyalarini oshirishga ijobiy ta'sir

⁷ OECD. Education Policy Outlook. Paris: OECD Publishing, 2020, pp. 112–118.

⁸ Sultonov, B. T. Ta'limda innovatsion menejment. Toshkent: Yangi asr avlodi, 2021, 39–46-betlar.

ko'rsatadi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, ilmiy va metodologik yordam doirasidagi o'quv modullari, amaliy mashqlar va refleksiv faoliyatlar o'qituvchilar orasida strategik fikrlash, qaror qabul qilish va jamoani boshqarish ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Baholash tizimini kompetensiyaga asoslangan yondashuv orqali tuzish o'qituvchilarning kasbiy o'sish darajasini baholashga yordam beradi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, ilmiy va metodologik yordamni rivojlantirishga yangi ta'lim texnologiyalarini joriy etish o'qituvchilarning ta'lim jarayoniga jalb qilinishini oshiradi va ularning faol ishtirokini kafolatlaydi. Bu kasbiy rivojlanish jarayonining samaradorligini sezilarli darajada oshiradi⁹.

XULOSA(ЗАКЛЮЧЕНИЕ / CONCLUSION)

O'qituvchilar uchun ilg'or o'qitish tizimini takomillashtirish zamonaviy ta'limni rivojlantirishning muhim shartidir. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, ilg'or o'qitish jarayonining samaradorligi bevosita ilmiy va metodologik yordam sifatiga bog'liq. Ilmiy va metodologik yordamning puxta loyihalashtirilishi o'qituvchilarning kasbiy malakasini oshirish, ularning ijodiy sa'y-harakatlarga tayyorligini oshirish va ta'lim sifatini ta'minlash uchun juda muhimdir. "Ta'limda menejment" dasturini o'rganish shuni ko'rsatadiki, ushbu sohadagi ilg'or o'qitish jarayoni akademik bilimlardan tashqari amaliy ko'nikmalar, boshqaruv tajribasi va refleksiv amaliyotni rivojlantirishni qamrab olishi kerak. Ilmiy va metodologik yordamning mazmuni o'qituvchilarning haqiqiy ehtiyojlari, ta'lim muassasalarining rivojlanish strategiyalari va mehnat bozori talablariga muvofiq shakllantirilishi kerak. Tadqiqot shuni ko'rsatdiki, ilmiy va metodologik yordamni loyihalashtirishga tizimli yondashuv juda muhimdir. Ushbu usul ta'lim maqsadlari, mazmuni, metodologiyalari, vositalari va baholash tizimlarining izchilligini kafolatlaydi. Kompetensiyaga asoslangan yondashuv o'qituvchilarning kasbiy faoliyati uchun zarur bo'lgan bilimlarni ham, amaliy kompetensiyalarni ham rivojlantiradi. Xulosa qilib aytganda, o'qituvchilarni tayyorlash uchun ilmiy va metodologik yordamni loyihalashtirish ta'lim tizimini modernizatsiya qilishning, o'qituvchilarning kasbiy rivojlanishiga ko'maklashishning muhim jihatidir. Ushbu ishda bayon etilgan

⁹ Zaynutdinov, U. M. Ta'lim sifatini boshqarish. Toshkent: Fan va texnologiya, 2023, 90–97-betlar.

xulosalar va tavsiyalar o'quv markazlari, oliy ta'lim muassasalari va ta'limni boshqarish organlari uchun amaliy ahamiyatga ega bo'lishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Abdullaeva, M. A. Pedagogik menejment asoslari. Toshkent: Fan, 2020, 45–52-betlar.
2. Abdurahmonov, K. X. Ta'lim tizimini boshqarishning zamonaviy yondashuvlari. Toshkent: Innovatsiya, 2021, 78–85-betlar.
3. Boltaboev, S. S. O'qituvchilar malakasini oshirish nazariyasi va amaliyoti. Toshkent: O'qituvchi, 2020, 101–109-betlar.
4. Fullan, M. The New Meaning of Educational Change. New York: Teachers College Press, 2020, pp. 64–71.
5. Hargreaves, A., Shirley, D. Professional Capital after the Pandemic. London: Routledge, 2021, pp. 88–95.
6. Karimova, D. R. Uzluksiz ta'lim tizimida pedagoglar malakasini oshirish. Toshkent: Akademnashr, 2022, 56–63-betlar.
7. OECD. Education Policy Outlook. Paris: OECD Publishing, 2020, pp. 112–118.
8. Sultonov, B. T. Ta'limda innovatsion menejment. Toshkent: Yangi asr avlodi, 2021, 39–46-betlar.
9. Zaynutdinov, U. M. Ta'lim sifatini boshqarish. Toshkent: Fan va texnologiya, 2023, 90–97-betlar.